

Kriterier för utmärkelsen "MiljöBästaBåt"

Minimikrav

- CE-märkning
- Miljötänkande ska ingå i processen vid konstruktion, tillverkning, funktionsbeskrivning, handhavande, marknadsföring och återvinning. Detta ska vara dokumenterat.
- Båten ska kunna köpas som nytillverkad på öppna marknaden i Sverige.
- Enstaka specialbyggda konceptbåtar får inte nomineras.

Önskemål

- Aktivt dokumenterat nytänkande.
- Livscykelanalys, LCA
- ISO-certifiering av tillverkning enligt ISO 9000 och 14001
- Producentansvar för återvinning/skrotning

Miljödeklaration för:

- Tillverkning och Material
- Bränsle/energianvändning
- Svallbildning
- Buller
- Trä och övriga naturmaterials ursprung, FSC
- Standardiserad utrustning

Bedömningsfaktorer

Gäller för alla båttyper. Särskild bedömningsfaktor för segelbåtar markeras med (S).

- Instruktionsbok som beskriver miljömässigt bästa brukande, handhavande och skötsel
- Miljötänkande vid konstruktion och tillverkning
- Skrov
- Rigg och seglingsutrustning **(S)**
- Motor
- Elsystem
- Instrument
- Avfallshantering
- Inredningsmaterial
- Övriga energianvändare
- Andra faktorer som ni vill framhålla

Bedömningsfaktorer för "MiljöBästaBåt"

Gäller för alla båttyper. Särskild bedömningsfaktor för segelbåtar markeras med (S).

1. Instruktionsbok

Finns heltäckande, lättläst, svensk, indexerad, pedagogisk instruktionsbok och båtpärm för teknik, brukande, handhavande och skötsel för båtens alla funktioner och tillbehör?

Finns de även i digital form?

Hur beskrivs miljöegenskaper, bästa körsätt, "ecodriving", svallbildning, buller, hur minimeras energianvändning, hur ställer man t ex in riggvinkel? Råd om vinterförvaring.

Hur görs leveransgenomgång, provkörning och uppföljning?

2. Miljötänkande vid konstruktion och tillverkning

Skrov

Vilka material används?

- Plast, trä, stål, aluminium, gummi, annat?
- Vilken miljö- och klimatpåverkan ger materialen, LCA?

Plastmaterial (kompositmaterial) som innehåller glasfiber är mer besvärliga att återvinna vid skrotning. Kompositer där endast epoxy, polyester, kolfiber, kevlar eller andra organiska fibrer ingår är enklare att energiåtervinna än de med glas:

Cellplaster i sandwichkonstruktioner går att energiåtervinna, men innehåller oftast PVC, vilket är sämre med tanke på dioxinbildning vid förbränning.

Uretancellplast är vanlig i flytmedel och kan energiåtervinnas, med kräver liksom sandwichmaterial särskild försiktighet vid förbränning.

Stål och aluminium är mycket bra ur återvinnings synpunkt.

Gummi med normal fiberarmering går bra att energiåtervinna.

Trä lätt att återvinna

- Ursprung enligt FSC. Närproducerat trä?

Köl/barlast

- Vilket köl- och barlastmaterial har båten?
- Hur är ev. blymaterial anordnat?

Miljöanpassad tillverkning

- Hur minimeras utsläpp av miljöfarliga ämnen vid tillverkning?

Lättdrivna och tysta skrov.

- Beskrivning

Ren båtbottn/beväxningsskydd

- Är båtbottnen utformad så att ev beväxning lätt kan avlägsnas?
- Är ev båtbottnfärg vid leverans anpassad till huvudsakligt geografiskt användningsområde?

Skrotning

SVENSKA BÅTUNIONEN

Riksorganisation för landets båtklubbar

- Anger instruktionsboken hur båten kan skrotas/återvinnas?
- Hur lätt kan man demontera och separera ingående material vid framtida återvinning?

3. Rigg och seglingsutrustning (S)

Om det är enkelt att segla används ev. motor i mindre utsträckning.

- Hur är båten utrustad för att göra seglingen enkel?

4. Motor

Motor med lämplig kapacitet

Drivmotorer har bästa verkningsgrad vid vissa varvtal och effektuttag.

Varje båt uppnår en fart som beror på vilken effekt som används och har en eller flera farter som kan vara särskilt gynnsamma.

- Finns det rekommendationer om hur man kör båten miljöriktigt och energisnålt vid huvudsakligt användningsområde?
- Hur framgår drivmedelsförbrukningen vid olika belastning, fart och motorvarvtal ur diagram eller tabell?
- Finns instrument som anger förbrukningen av drivmedel per sjömil?
- Vilka åtgärder har vidtagits för att dämpa motorljud (invändigt och till omgivningen).

Kylsystem

- Beskrivs åtgärder inför vinterförvaring?
- Är kylsystemen utformade så att antifrysmedel inte behöver användas eller åtminstone är mycket lätta att tömma före sjösättning och att antifrysmedel inte spills ut?

Bränslesystem

- Är bränsletankarna lätt åtkomliga för inspektion och underhåll?
- Finns tydligt, åtkomligt och användarvänligt tömningsställe och inspektionslucka?
- Finns överfyllnadsskydd?
- Hur förhindras förväxling av beslag vid bränsle- och vattenpåfyllning?
- Hur lätt är det att byta filter utan att spilla?

Avgaser

- Uppfyller den aktuella motorn miljökraven?

Olje- och filterbyte

- Hur lätt är det att tappa ur, samla upp den gamla motoroljan och ta hand om filter utan att spilla?
- Hur förhindras förorening av ev. slagvatten?
- Hur tas slagvattnet om hand?

Elmotor- eller hybriddrift

Förbränningsmotorer har sämst verkningsgrad i tomgång eller mycket sakta gång och ger då förhållandevis stora utsläpp.

- Möjligheter till alternativ drift?

5. Elsystem

Batteriladdning

- Hur kan man ladda batterier från land?
- Hur kan man ladda batterier från solceller, vindgenerator eller generator på propelleraxel?
Hur är det installerat eller förberett?
- Finns instruktioner om hur och var man monterar och kopplar in t ex solceller och vindgenerator?
- Finns separata elsystem?

Batterier

- Hur många dygns normal användning är batterikapaciteten dimensionerad för?
- Är båten utrustad med batterier som inte innehåller bly eller andra tungmetaller?
- Är batterierna monterade i ventilerat utrymme?
- Utnyttjas batteribankens tyngd som gynnsam barlast?

Ljuskällor

- Hur energieffektiva är båtens ljuskällor?
- Vilka typer av ljuskällor används?

6. Avfallshantering

Toalett

- Vilken typ?
- Hur lätt är den att använda under gång i grov sjö?
- Finns tillräckligt stor hålltank för båtens huvudsakliga användning?
- Finns instruktioner för hur man sugtömmar hålltanken?

Hushållsavfall

- Finns utrymme för källsorterat avfall?
- Är dessa dränerade och ventilerade?

7. Inredningsmaterial

Textila material

- Finns specificerat vilka material som används?
- Vilka miljöhänsyn tas vid materialval?

Trä

- Finns specificerat vilka träslag som använts?
- Är trämaterialen FSC-godkända?
- Är de närproducerade?

8. Övrig förbrukning

Värmare, defroster, kyl, frys, tvättutrustning och avfuktare finns idag i många båtar.

Det kan vara gynnsamt att t ex värmare, spis och framdrivning använder samma bränslesort för att minimera installationer och transporter av bränsle.

- Hur minimeras energianvändningen?

9. Annat som ni vill framhålla?

Ej tillämpbara frågeställningar, med hänsyn till den nominerade båten, besvaras ej.